

Załącznik do Uchwały Nr XVIII/127/12

Rady Miasta i Gminy Dolsk

z dnia 28 marca 2012 r.

**GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA I GMINY
DOLSK
NA LATA 2012 -2015**

DOLSK 2012

PODSTAWA PRAWNA

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004r Nr 64, poz. 593 z późn. zm.)
- 2) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. Nr 96, poz.873 z późn. zm.)
- 3) Ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2008 Nr 69, poz.415 z późn. zm.)
- 4) Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2008 Nr 69, poz.415 z późn. zm.)
- 5) Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007r. Nr 70, poz.473 z późn. zm.)
- 6) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.)
- 7) Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2003r Nr.24, poz.198)
- 8) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.)

I. Wstęp

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa – podstawowym instrumentem wspierania rodzin, które z różnych powodów nie są w stanie pokonać trudnej sytuacji życiowej, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Jest ona zatem „uzupełnieniem” systemu zabezpieczenia społecznego, który powinien być uruchomiony gdy osoba lub rodzina wykorzysta już swoje uprawnienia przysługujące jej na mocy innych ustaw, lecz okazały się niewystarczające. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, adresatem jej działania jest rodzina jako całość, a jej wzmacnianie uznaje się za zasadniczy kierunek przy realizowaniu wszelkich programów wsparcia.

Warunkiem opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych jest rozpoznanie potrzeb. Ich znajomość oraz ciągłe diagnozowanie jest niezbędne w celu określenia zakresu i form pomocy rodzinie. Jest wiele czynników zaburzających funkcjonowanie rodziny a są to: przejawy patologii czy też choroby, bezrobocie , uzależnienia.

Strategia to plan działań zmierzających do łagodzenia istniejących napięć, zapobiegania powstawaniu nowych oraz przeciwdziałania pogłębianiu lub pojawianiu się przejawów takiego zróżnicowania społecznego, które staje się hamulcem postępu społecznego.

Strategia odpowiada na deficyt działań w niektórych dziedzinach życia publicznego.

Strategia ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) , które są oceniane negatywnie.

Instytucją polityki społecznej państwa realizującą zadania pomocy społecznej w gminie jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem pracy Ośrodka jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, umożliwienie im prawidłowego funkcjonowania w środowisku, zapewnienie skutecznej realizacji ról społecznych, stworzenie możliwości rozwoju.

W wielu rodzinach można zaobserwować stałe pogorszenie się standardów życia. Aby pomóc takim rodzinom należy kompleksowo podejść do problemów i wprowadzić systemowe rozwiązania.

II. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ

Dolsk jest jednym z najmniejszych miasteczek w województwie wielkopolskim.

Zamieszkuje w nim 1.561 osób. Miasto i gmina (19 sołectw) posiadają 5.884 mieszkańców. Wśród nich 23,04% ogółu stanowią dzieci i młodzież do 18 roku życia, 63,95% ogółu to osoby w wieku produkcyjnym , zaś osób w wieku poprodukcyjnym jest 13,01% ogółu. (dane GUS w 2010r.)

Jest to gmina rolnicza. Użytki rolne stanowią 69% powierzchni miasta i gminy zaś użytki leśne 19%.

Dolsk jest położony w dolinie na przesmyku między jeziorami: Dolskim Wielkim i Dolskim Małym przy drodze Poznań-Rawicz. Brak przemysłu oraz ładne położenie wśród jezior Pojezierza Krzywińskiego i zalesionych wzniesień Pagórków Dolskich nadają mu duże walory turystyczne.

Miasto zachowało dawny małomiasteczkowy układ urbanistyczny z rynkiem przeciętym starym szlakiem handlowym i przedmieściami na stokach wzniesień.

Słabą stroną gminy jest usytuowanie z dala od głównych szlaków komunikacyjnych takich jak drogi krajowe i autostrady, zatem transport drogowy, który mógłby być dla gminy czynnikiem dynamicznego rozwoju gospodarczego nie jest możliwy.

Miasto i gmina ma wiele potrzeb w zakresie infrastruktury komunalnej. Inwestycje w postaci oczyszczalni ścieków i kanalizacji zrealizowano w 80%. Miasto wyposażone jest także w sieć gazową. Natomiast zdecydowana większość wsi nie posiada sieci gazowej i kanalizacji. W sieć wodociągową wyposażono prawie całe miasto i gminę.

W zakresie ochrony zdrowia ludność gminy obsługiwana jest przez zlokalizowane na terenie Dolska: Przychodnię Lekarza Rodzinnego „Familia”, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Dentysta”, Usługi Pielęgniarskie Indywidualna Praktyka i dwie apteki.

Na terenie gminy istnieją dwie szkoły podstawowe z jedną placówką filialną, jedno gimnazjum, jedno przedszkole z placówkami filialnymi w czterech wsiach. Do szkół ponadgimnazjalnych młodzież dojeżdża do Śremu, Kórnik i Gostynia.

W dwunastu wsiach zlokalizowane są świetlice wiejskie. W mieście i gminie ponadto działają cztery świetlice realizujące program opiekuńczo-wychowawczy. Jediną placówką kultury w gminie jest Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Dolsk, pełniąc również funkcję centrum wiedzy o regionie.

Samorząd w najbliższych latach wyznaczył priorytety swojej działalności, które są odpowiedzią na występujące potrzeby mieszkańców. Wśród potrzeb do najważniejszych należą:

1. potrzeba wybudowania kanalizacji sanitarnej w jedenastu wsiach
2. potrzeba powstania oczyszczalni przydomowych

3. budowa dróg gminnych i chodników.

Na terenie gminy funkcjonuje ośrodek pomocy społecznej. Znaczną część klientów Ośrodka Pomocy Społecznej w Dolsku stanowią rodziny, w których występuje bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała i ciężka choroba oraz potrzeba ochrony macierzyństwa w tym z powodu wielodzietności oraz sprawowania opieki nad dzieckiem do lat 3. Na prawidłowe funkcjonowanie rodziny mają wpływ takie czynniki jak: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, sytuacja zdrowotna, ekonomiczna, materialna rodziny, a także środowisko w jakim ta rodzina funkcjonuje. W wielu przypadkach w rodzinach korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Dolsku ta struktura jest zaburzona. Znaczna część rodzin korzystających z pomocy z powodu bezrobocia nie posiada środków finansowych na zaspokojenie swoich podstawowych potrzeb. W niektórych przypadkach występuje niezaradność życiowa, co wiąże się z zaniedbaniami w obowiązkach domowych, w sprawach opiekuńczo - wychowawczych w stosunku do dzieci. W rodzinach tych zauważa się brak umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa, ciepła rodzinnego.

POWODY PRYZNANIA POMOCY RODZINOM W LATACH 2007 - 2011

Lata	2007	2008	2009	2010	2011
wyszczególnienie					
Bezdomność	1	1	1	5	5
Potrzeba ochrony macierzyństwa	62	75	79	82	62
W tym: wielodzietność	42	47	51	49	39
Bezrobocie	53	38	62	74	66

Niepełnosprawność	58	63	61	70	64
Długotrwała lub ciężka choroba	37	50	50	51	37
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego -ogółem	15	8	19	32	14
W tym: rodziny niepełne	5	5	2	5	7
Rodziny wielodzietne	5	1	17	26	6
Przemoc w rodzinie	0	1	1	1	0
Alkoholizm	16	17	25	20	13
Narkomania	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	5	2	2	2
Zdarzenie losowe	0	1	3	1	2

Źródło: OPS w Dolsku sprawozdanie MPiPS-03

III. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

1. Skoncentrowanie się polityki społecznej na osobach trwale ubogich. Trwałość powinna być głównym kryterium interwencji społecznej. Jeżeli ktoś jest trwale ubogi, obojętnie z jakiego powodu, oznacza to, że sam nie może wyjść z trudnej sytuacji.
2. Świadczenia i usługi adresowane do tych, którzy ich rzeczywiście potrzebują, a nie do tych, którzy najgłośniejszą się ich domagają.
3. Działania programów i projektów skierowane na osoby i grupy zagrożone wykluczeniem społecznym.
4. Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych (bezrobocie dotyka przede wszystkim młodzież, kobiety, osoby o niskich kwalifikacjach, osoby powyżej 50 roku życia oraz osoby niepełnosprawne).
5. Zmiana metod pracy socjalnej z opiekuńczych na aktywizujące.
6. Zapewnienie wystarczających środków finansowych na świadczenia pieniężne i rzeczowe dla zaspokojenia niezbędnych potrzeb osób i rodzin, które wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości, nie są w stanie przezwyciężyć trudnych sytuacji życiowych.
7. Ścisła współpraca samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi oraz rozwój wolontariatu wobec wielości i złożoności potrzeb i problemów społecznych.

IV. CEL STRATEGICZNY

Stworzenie osobom i rodzinom warunków do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie pokonać same wykorzystując posiadane możliwości i uprawnienia.

V. KIERUNKI NIEZBĘDNYCH DZIAŁAŃ

1. Identyfikowanie przyczyn powodujących korzystanie z pomocy społecznej.
2. Zamierzenia w zakresie rozwiązywania problemu bezrobocia.
3. Pomoc w zakresie rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych rodzin.

4. Pomoc skierowana w stronę osób z problemami niepełnosprawności i długotrwałej i ciężkiej choroby.
5. Zamierzenia w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.
6. Pomoc dla ludzi starszych.

KIERUNEK Nr 1

Identyfikowanie przyczyn powodujących korzystanie z pomocy społecznej.

Z przeprowadzonej diagnozy sytuacji w Ośrodku Pomocy Społecznej w Dolsku wynika, że najważniejszymi problemami, z którymi borykają się podopieczni to:

1. bezrobocie,
2. długotrwała i ciężka choroba,
3. niepełnosprawność,
4. uzależnienia,
5. problemy w rodzinach związane z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Niezbędne działania:

1. Analiza rzeczywistych potrzeb społecznych.
2. Rozpoznanie problemów mających wpływ na sytuację rodzin i osób.
3. Działania ustalające pomoc finansową niezbędną do zaspokojenia potrzeb.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Znajomość problemów mieszkańców gminy Dolsk.
2. Diagnozowanie i wykorzystanie uzyskanych informacji w działaniach z zakresu pomocy społecznej.
3. Poprawa skuteczności i efektywności działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Dolsku.
4. Wykorzystanie w celach profilaktycznych źródeł informacji o przyczynach korzystania z pomocy.

KIERUNEK Nr 2

Zamierzenia w zakresie rozwiązywania problemu bezrobocia.

**SYTUACJA NA RYNKU PRACY OSÓB BEZROBOTNYCH MIASTA I GMINY
DOLSK W M-CU GRUDNIU W LATACH 2007 - 2011**

Lata	2007	2008	2009	2010	2011
Wyszczególnienie					
Bezrobotni – ogółem	109	112	226	203	205
W tym: kobiety	77	64	125	113	122

Źródło: PUP w Śremie sprawozdanie MPIPS-01

Bezrobocie jest nadal jednym z największych problemów społecznych w Gminie Dolsk. Według danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Śremie na dzień 31 grudnia 2011r. zarejestrowanych było 205 mieszkańców naszej gminy, w tym 122 kobiety i 83 mężczyzn. Stopa bezrobocia w gminie jest wyższa wśród kobiet niż wśród mężczyzn, bowiem około 60% bezrobotnych stanowią kobiety, a 40% to mężczyźni. Powyższą tendencję odzwierciedlają również lata 2007 -2010 gdzie wśród osób zarejestrowanych jako bezrobotne, większy procent stanowiły kobiety.

**INFORMACJA O SYTUACJI NA RYNKU PRACY OSÓB BEZROBOTNYCH
MIASTA I GMINY DOLSK W M-CU GRUDNIU W LATACH 2008 - 2011**

Lata	2008	2009	2010	2011
Bezrobotni				
Do 25 roku życia	41	91	84	70
Które ukończyły szkołę wyższą do 27 roku życia	2	3	7	-

Długotrwale bezrobotne	42	38	63	78
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	5	16	14	18
Powyżej 50 roku życia	26	40	30	31
Bez kwalifikacji zawodowych	29	56	51	57
Bez doświadczenia zawodowego	35	66	58	52
Bez wykształcenia średniego	60	129	112	111
Samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	5	14	14	14
Które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	2	2	2	3
Niepełnosprawni	2	3	6	15

Źródło: PUP w Śremie sprawozdanie o rynku pracy za m-c grudzień 2008r., 2009r., 2010r., 2011r.,MPIPS-01

Jednym z ważniejszych zadań jest pomoc osobom i rodzinom, których trudna sytuacja spowodowana jest brakiem możliwości zatrudnienia. Wśród osób bezrobotnych są ludzie nie posiadający wykształcenia średniego, osoby bez doświadczenia zawodowego jak również bez kwalifikacji zawodowych, osoby młode – absolwenci szkół nie posiadający żadnego stażu pracy wymaganego przez pracodawców, osoby długotrwale bezrobotne jak również osoby powyżej 50 roku życia. Na terenie gminy są nieliczne zakłady pracy, w których zatrudnienie otrzymuje relatywnie mała grupa osób. Więcej miejsc pracy znajduje się w większych miastach. Wysokie koszty dojazdu oraz niewielka mobilność ludności wiejskiej powoduje, iż tym osobom trudno jest znaleźć zatrudnienie.

Cele strategiczne:

1. Zbudowanie sieci współpracy między instytucjami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów bezrobocia (Powiatowy Urząd Pracy).
2. Udzielanie pomocy finansowej i zróżnicowanie form pomocy adresowanych do bezrobotnego zgodnie z zasadą indywidualizacji procesu pomagania.
3. Rozwiązywanie problemu bezrobocia systemowo, z uwzględnieniem pomocy dla rodziny bezrobotnego.
4. Usamodzielnienie bezrobotnych poprzez ułatwienie im podjęcia zatrudnienia.

Zadania do zrealizowania

1. Udzielanie pomocy na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej
2. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy.
3. Udzielanie pomocy w formie doradztwa zawodowego.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Ilość zawartych i zrealizowanych kontraktów socjalnych.
2. Ilość osób uczestniczących w szkoleniach i warsztatach aktywizacyjnych.
3. Ilość osób zatrudnionych w ramach prac społecznie użytecznych.

KIERUNEK Nr 3**Pomoc w zakresie rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych rodzin.**

Problem niezaradności rodzin w opiece i wychowaniu dzieci związany jest z wieloma dysfunkcjami, takimi jak:

1. zaburzenia systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych,
2. problem w pełnieniu ról rodzicielskich, problem z niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Dzieci pochodzące z takich rodzin w wielu sytuacjach czują się odrzucone, zaniedbane, często mają trudności w nauce. Przestają kontynuować naukę i nie są w stanie zdobyć żadnego zawodu. Z uwagi na to, potrzebne jest odpowiednie wsparcie i profesjonalna pomoc, aktywizująca jednostkę lub rodzinę do poszukania samodzielnych rozwiązań i to we wczesnym okresie.

Cele strategiczne:

1. Pomoc dla rodzin dysfunkcyjnych poprzez działania edukacyjne i wspierające, by lepiej radziły sobie z trudną sytuacją rodzinną.
2. Wdrożenie kompleksowego systemu pomocy rodzinie, który będzie obejmował pomoc ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej, szkoły, psychologa.

Zadania do zrealizowania:

1. Udzielanie pomocy konkretnej rodzinie, która nie jest w stanie poradzić sobie sama, w tym pomocy finansowej i rzeczowej.
2. Udzielanie stypendiów dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum, którzy osiągają wysokie wyniki w nauce.
3. Umożliwienie korzystania z porad prawnych i porad psychologicznych w celu opracowania planu pomocy z konkretną rodziną.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba rodzin objęta pomocą społeczną.
2. Liczba uczniów otrzymujących stypendia szkolne.
3. Liczba osób korzystających z porad prawnych i psychologicznych.

KIERUNEK Nr 4

Pomoc skierowana w stronę osób z problemami niepełnosprawności i długotrwałej i ciężkiej choroby.

**LICZBA OSÓB KTÓRYM PRYZNANO ZASIĘK PIEŁĘGNACYJNY W
LATACH 2008 – 2011 NA PODSTAWIE USTAWY O ŚWIADCZENIACH
RODZINNYCH**

	2008	2009	2010	2011
Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności	95	106	121	136

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Dolsku

Osoby dotknięte długotrwałą i ciężką chorobą czy też osoby niepełnosprawne borykają się z wieloma problemami a przede wszystkim brakiem środków finansowych na leczenie oraz rehabilitację, ograniczeniem możliwości poruszania się i w kontaktach społecznych. Poważnym problemem jest brak na terenie gminy gabinetów specjalistycznych, co wiąże się z dojazdami oraz długim okresem oczekiwania na wizytę specjalistyczną w najbliższych placówkach specjalistycznych. Osoby te pozostawione same sobie, są często zniechęcone, jak również z powodu braku środków finansowych rezygnują z zakupu droższego leku czy też kolejnych wizyt u specjalistów.

Cele strategiczne:

1. Poprawa funkcjonowania w społeczeństwie osób niepełnosprawnych i chorych.
2. Ułatwienie dostępu do informacji o programach pomocy dla osób niepełnosprawnych organizowanych przez PCPR i PFRON.
3. Współpraca ze służbą zdrowia.

Zadania do zrealizowania:

1. Współpraca z PFRON i PCPR.
2. Tworzenie klas integracyjnych w szkołach na terenie gminy.
3. Pomoc finansowa przyznawana na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej oraz ustawie o świadczeniach rodzinnych.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Liczba osób korzystających z programów PFRON
2. Liczba osób objęta świadczeniami PCPR.
3. Liczba osób korzystających z pomocy usługowej i finansowej OPS.

KIEUNEK NR 5

Zamierzenia w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.

Na terenie naszej gminy występuje problem alkoholizmu. W rodzinach gdzie rodzice bądź jedno z nich nadużywa alkoholu, skutki alkoholizmu dotyczą dzieci. Alkohol powoduje brak pozytywnych relacji w rodzinie, powoduje też poważne skutki o charakterze społecznym, sprzyja przemocy w rodzinie. Na skutek nadużywania alkoholu występują interwencje policji oraz pomocy ze strony tutejszego Ośrodka Pomocy Społecznej. Występuje też zapotrzebowanie na działania pomocowe w postaci terapii odwykowej.

Cele strategiczne:

1. Wdrażanie profesjonalnych programów profilaktycznych.
2. Współpraca pracowników socjalnych z policją, z pracownikami instytucji zajmującymi się terapią i wypracowanie wspólnego modelu działania.
3. Ochrona dzieci przed przemocą i skutkami alkoholizmu rodziców.
4. Doskonalenie form pracy z podopiecznym uzależnionym i jego rodziną w celu mobilizowania go do podjęcia leczenia odwykowego.

Zadania do zrealizowania:

Zadania te określa corocznie uchwalony Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jak również Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Wskaźniki realizacji działań.

1. Realizacja Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Realizacja Programu Przeciwdziałania Narkomanii.
3. Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

KIERUNEK NR 6

Pomoc dla ludzi starszych.

W kręgu szczególnego zainteresowania i troski pozostają ludzie starsi, którzy są samotni, nie posiadający bliskiej rodziny ani osób stale troszczących się o ich codzienny byt. Takim osobom należy świadczyć pomoc w formie usług opiekuńczych, pomoc finansową i rzeczową np. opał na zimę. W przypadku niewystarczających usług opiekuńczych zwłaszcza osób samotnych wymagających całodobowej opieki i pielęgnacji, zachodzi konieczność umieszczenia w domach pomocy społecznej. Część osób starszych utrzymuje się z niskich świadczeń emerytalnych lub rentowych i duże wydatki na leki powodują, iż nie są w stanie zabezpieczyć innych wydatków dnia codziennego. Zły stan zdrowia w połączeniu z kłopotami finansowymi nasilają problem osamotnienia i izolacji w środowisku.

Cele strategiczne:

1. Zapewnienie pomocy usługowej i finansowej osobom starszym i samotnym.
2. Zwiększenie aktywności życiowych ludzi starszych będących jeszcze w pełni sił poprzez stworzenie warunków do aktywności społecznej.

Zadania do zrealizowania:

1. Zapewnienie środków w budżecie gminy na sfinansowanie pobytu osób starszych w domach pomocy społecznej.
2. Zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób wymagających tej formy pomocy.
3. Podejmowanie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób starszych.

Wskaźniki realizacji działań:

1. Ilość osób umieszczonych w placówkach zapewniających całodobową opiekę.
2. Ilość osób objętych pomocą usługową i finansową.
3. Ilość inicjatyw podejmowanych na rzecz zagospodarowania czasu wolnego osób starszych.

VI. REALIZATORZY STRATEGII I INSTYTUCJE WSPÓŁPRACUJĄCE

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dolsku
2. Urząd Miasta i Gminy Dolsk
3. Powiatowy Urząd Pracy w Śremie
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Śremie
5. Szkoły do których uczęszczają dzieci z terenu Gminy Dolsk
6. Przedszkola
7. Policja
8. Organizacje charytatywne działające przy miejscowych parafiach
9. Sądy i Kuratorzy sądowi
10. Pedagodzy

11. Służba zdrowia
12. Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło Dolsk
13. Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Dolsk
14. Miejsko Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Dolsku
15. Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dolsku
16. Organizacje pozarządowe

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

1. budżet gminy,
2. budżet państwa,
3. fundusze pomocowe

VIII. MONITORING

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Dolsk na lata 2012-2015 nakreśla działania mające na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać sami. Wskazane jest monitorowanie potrzeb w zakresie pomocy społecznej i uzupełnienie systemu wsparcia o te formy, które zagwarantują osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, samodzielność, pełną integrację ze środowiskiem a także będą przeciwdziałały izolacji i marginalizacji tych osób.